

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ”
(для спеціалістів)

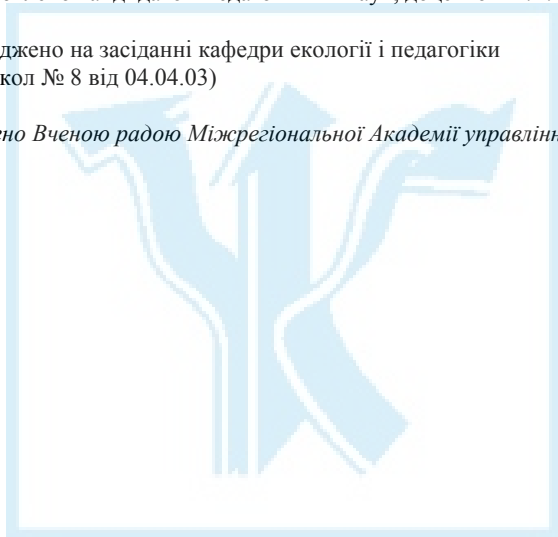
МАУП

Київ 2003

Підготовлено кандидатом педагогічних наук, доцентом *Н. І. Головка*

Затверджено на засіданні кафедри екології і педагогіки
(протокол № 8 від 04.04.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Головка Н. І. Навчальна програма дисципліни “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2003. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2003

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності” охоплює загальну і власну методики діяльності соціального педагога: методи діагностики особистості та її мікросередовища, соціально-педагогічного впливу, соціальної допомоги, соціальної профілактики, організаційно-комунікативної роботи соціального педагога; методику соціально-педагогічної роботи в сім’ї, культурологічної, медико-педагогічної оздоровчої діяльності в соціумі, роботи, пов’язаної із соціально-педагогічною підтримкою дитячих і молодіжних ініціатив, роботи з малозабезпеченими сім’ями, соціального планування і управління.

Мета дисципліни “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності” — сформувати у студентів знання з методики соціально-педагогічної діяльності, професійних стандартів соціального педагога, про особливості соціально-педагогічної діяльності в системі служб соціальної допомоги населенню, професійного спілкування соціального педагога тощо

Дисципліна “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності” передбачає формування і розвиток у студентів умінь застосовувати на практиці загальні та часткові методики роботи соціального педагога, здійснювати соціально-педагогічну допомогу в сучасній системі соціальних служб, планувати та організовувати діяльність соціального педагога.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва теми
1	Технологія соціально-педагогічної діяльності
2	Організаційна форма як компонент технології соціально-педагогічної діяльності
3	Методика і технологія консультативної соціально-педагогічної допомоги
4	Методика і технологія ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи
5	Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності з різними типами сімей
6	Методика і технологія роботи з дитячими, юнацькими, молодіжними організаціями

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Тема 1. Технологія соціально-педагогічної діяльності

Зміст і форми технології соціально-педагогічної діяльності. Види і завдання технології соціально-педагогічної діяльності. Аспекти підвищення технологічного рівня соціальної роботи, їх характеристика.

Етапи соціально-педагогічної технології: теоретичний, методичний, процедурний. Їх особливості та характеристики.

Література [12; 21; 32–34]

Тема 2. Організаційна форма як компонент технології соціально-педагогічної діяльності

Організаційні форми технології соціально-педагогічної діяльності. Специфічні ознаки організаційних форм соціально-педагогічної діяльності, їх характеристика. Поняття про проект організаційної форми. Технологія побудови проекту організаційної форми.

Форми і методи впливу на особистість.

Бесіда як одна з основних форм соціально-педагогічної діяльності. Методика підготовки і проведення бесіди. Комунікативні засоби спілкування. Комунікативні особливості діяльності соціального педагога.

Диспут і методика його проведення. Вікторина як форма соціально-педагогічної діяльності, особливості її підготовки та проведення. Конкурс, конференція: підготовка і технологія проведення.

Література [5; 15; 21; 22; 32–34]

Тема 3. Методика і технологія консультативної соціально-педагогічної допомоги

Зміст соціально-педагогічного консультування. Методика проведення соціально-педагогічного спілкування з клієнтами у процесі індивідуальної консультативної допомоги. Техніка соціально-педагогічного спілкування: функції та види.

Правила й особливості проведення соціально-педагогічного консультування. Причини і прояви непродуктивного педагогічного спілкування. Педагогічні конфлікти і їх вирішення.

Особливості педагогічного спілкування у процесі соціально-педагогічної роботи з клієнтом.

Методика соціально-педагогічного консультування телефоном. Види телефонних діалогів: характеристика та особливості проведення. Етапи телефонного діалогу і їх особливості. Специфіка ведення психолого-терапевтичної бесіди у процесі телефонного консультування.

Типові помилки консультанта і способи їх усунення.

Література [1; 3; 7; 9; 11; 17; 21; 22; 24; 25; 32]

Тема 4. Методика і технологія ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи

Методика ігрових технік у соціальній вуличній роботі. Ігрова діяльність і процес соціалізації особистості, їх взаємодія. Специфіка ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи. Гра як засіб організації дозвілля з метою запобігання асоціальній поведінці дітей і підлітків.

Класифікація ігор. Методика і технологія організації ігрової діяльності.

Індивідуальні ігри: форми і методика проведення.

Література [12; 14; 16; 17; 21; 32–34]

Тема 5. Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності з різними типами сімей

Методика проведення соціально-педагогічної діагностики сім'ї. Методи діагностики сім'ї.

Методи і форми роботи соціального педагога із сім'ями, які мають дітей з особливими потребами.

Проблемно-орієнтовна модель взаємодії соціального педагога із сім'єю-клієнтом.

Методика проведення патронажу як форми соціально-педагогічної та психологічної допомоги сім'ї.

Технології подання соціально-педагогічної допомоги залежно від типів сімей, які її потребують. Види соціально-педагогічної допомоги і технології її організації. Методи і особливості роботи соціального педагога з асоціальними сім'ями (сім'ями алкоголіків, наркоманів тощо).

Особливості роботи соціального педагога з дітьми-сиротами у прийомній сім'ї. Форми організації навчання для прийомних батьків.

Сімейна терапія. Техніка соціальної сімейної терапії. Етапи процесу сімейної терапії. Особливості роботи соціального педагога в технології сімейної терапії.

Література [2; 3; 8; 13; 15; 18; 24; 32–34]

Тема 6. Методика і технологія роботи з дитячими, юнацькими, молодіжними організаціями

Форми виховної роботи, характерні для діяльності дитячих і молодіжних громадських організацій.

Основні напрями діяльності соціального педагога в дитячих і молодіжних організаціях. Форми культурно-дозвіллевої роботи соціального педагога в різних вікових групах. Форми культурно-дозвіллевої роботи соціального педагога в різних вікових групах за допомогою засобів театрального мистецтва.

Література [4; 9; 12; 21; 22; 32–34]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Види, форми, завдання технології соціально-педагогічної діяльності та їх характеристика.
2. Шляхи вдосконалення методики і підвищення технологічного рівня соціально-педагогічної роботи.
3. Етапи соціально-педагогічної технології.

4. Вплив на особистість соціального педагога. Шляхи його вдосконалення.
5. Основні ознаки організаційних форм соціально-педагогічної діяльності.
6. Особливості діяльності соціального педагога і їх характеристика. Навести приклади.
7. Основні форми соціально-педагогічної діяльності.
8. Методика проведення диспутів, бесід, конференцій тощо. Шляхи вдосконалення їх проведення.
9. Техніка соціально-педагогічного спілкування: функції та види.
10. Методика вдосконалення соціально-педагогічного спілкування.
11. Особливості проведення соціально-педагогічного консультування. Шляхи та методика його вдосконалення.
12. Технології консультативної соціально-педагогічної допомоги.
13. Технологія і методика ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи.
14. Шляхи вдосконалення технології та методики ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи.
15. Методика здійснення ефективної консультативної допомоги населенню.
16. Методика і шляхи вдосконалення здійснення групової психолого-педагогічної терапії.
17. Види гри як засобу організації дозвілля з метою запобігання асоціальної поведінці дітей і підлітків.
18. Методика проведення ефективного психолого-педагогічного консультування телефоном.
19. Методика роботи соціального педагога щодо вирішення проблем клієнтів.
20. Методика і технологія соціально-педагогічної допомоги залежно від типів сімей, які її потребують.
21. Шляхи вдосконалення соціально-педагогічної допомоги різним типам сімей, які її потребують.
22. Методика і технологія соціально-педагогічної допомоги різним типам сімей.
23. Методика ведення психолого-терапевтичної бесіди у процесі телефонного консультування.
24. Методика і технологія роботи соціального педагога з різними типами сімей.

25. Методика проведення патронажу як форми соціально-педагогічної та психологічної допомоги.
26. Методика і техніка соціально-сімейної терапії.
27. Методи і форми роботи соціального педагога із сім'ями, які мають дітей з особливими потребами.
28. Методика здійснення психолого-педагогічної профілактики адекватної поведінки дітей і підлітків.
29. Методика соціально-педагогічної діяльності в оздоровчовиховному закладі.
30. Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності в дитячих будинках сімейного типу.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Особливості методики соціально-педагогічної діяльності з різними верствами населення.
2. Сутність технології соціально-педагогічної діяльності.
3. Форми технології соціально-педагогічної діяльності.
4. Види технологій соціально-педагогічної діяльності.
5. Аспекти підвищення технологічного рівня соціально-педагогічної діяльності.
6. Етапи соціально-педагогічної технології.
7. Особливості та характеристики соціально-педагогічної діяльності.
8. Характеристика змісту технологізації соціального процесу.
9. Організаційні форми соціально-педагогічної роботи і їх характеристики.
10. Ознаки організаційних форм технології соціально-педагогічної діяльності.
11. Технологія побудови проекту організаційної форми.
12. Комунікативні особливості діяльності соціального педагога.
13. Види комунікації та їх характеристика.
14. Характеристика критеріїв професійних рівнів готовності соціального педагога до комунікативної дії з клієнтом.
15. Основні функції комунікації.
16. Знання і вміння, необхідні соціальному педагогу для здійснення комунікативного процесу.
17. Основні функції соціально-педагогічного спілкування.
18. Психотерапевтичне спілкування і його особливості.
19. Характеристика послідовності етапів роботи соціального педагога у вирішенні проблеми клієнтів.

20. Бесіда як одна з основних форм соціально-педагогічної діяльності.
21. Вимоги і методика проведення бесіди.
22. Диспут і методика його проведення.
23. Вікторина як форма соціально-педагогічної діяльності.
24. Особливості етапу формування цілей, завдань і програми консультативної допомоги.
25. Роль, функції та види соціально-педагогічного спілкування.
26. Методика і техніка продуктивного спілкування соціального педагога.
27. Методика соціально-педагогічного консультування.
28. Зміст соціально-педагогічного консультування.
29. Методика і технологія здійснення групової психолого-педагогічної терапії.
30. Основні вимоги до організації та проведення занять з групової психотерапії.
31. Правила і особливості проведення соціально-педагогічного консультування.
32. Причини і прояви непродуктивного педагогічного спілкування.
33. Методика консультування телефоном.
34. Види телефонних діалогів, їх характеристика та особливості проведення.
35. Етапи телефонного діалогу і їх особливості.
36. Специфіка ведення психолого-терапевтичної бесіди у процесі телефонного консультування.
37. Фактори, що детермінують адекватну поведінку дітей і молоді.
38. Характеристика психолого-педагогічних умов організації гри у процесі соціально-педагогічної діяльності.
39. Гра як засіб організації дозвілля та запобігання асоціальної поведінки дітей і підлітків.
40. Методика і технологія проведення гри.
41. Методика здійснення соціально-педагогічної діагностики сім'ї.
42. Методи і форми роботи соціального педагога в сім'ях, які мають дітей-інвалідів.
43. Методика роботи соціального педагога з молоддю сім'єю.
44. Основні напрями допомоги соціального педагога сім'ям, які мають дітей з особливими потребами.
45. Методика роботи соціального педагога з батьками.
46. Особливості роботи соціального педагога з різними типами сімей.
47. Типи сімей, які потребують допомоги.

48. Методика і технології роботи соціального педагога з асоціальними сім'ями.
49. Методика і технології роботи соціального педагога з конфліктними сім'ями.
50. Методика роботи соціального педагога з неповними сім'ями та самотніми матерями.
51. Методика роботи соціального педагога з неповними та багатодітними сім'ями.
52. Характеристика поняття "соціальний супровід".
53. Методика проведення патронажу як форми соціально-педагогічної та психологічної допомоги.
54. Форми і методи педагогічного впливу на особистість.
55. Проблеми конфліктів і нестабільність сучасної сім'ї.
56. Технології соціально-педагогічної допомоги залежно від типів сімей, які їй потребують.
57. Види соціально-педагогічної допомоги і типології її організації.
58. Методи роботи соціального педагога з дітьми-сиротами у прийомній сім'ї.
59. Форми організації навчання для прийомних батьків.
60. Методика і технологія соціально-сімейної терапії.
61. Етапи процесу сімейної терапії.
62. Особливості роботи соціального педагога в технології сімейної терапії.
63. Форми виховної роботи, характерні для діяльності дитячих і молодіжних організацій.
64. Основні форми роботи, спрямовані на допомогу молоді у працевлаштуванні.
65. Зміст інноваційних форм роботи з питань працевлаштування.
66. Технологія соціально-педагогічної діяльності, спрямована на творчий розвиток особистості.
67. Методика соціально-педагогічної діяльності, спрямована на творчий розвиток особистості.
68. Методи діагностики особистості та її мікросередовища.
69. Методи соціально-педагогічного впливу на особистість.
70. Методи соціально-педагогічної допомоги.
71. Методи соціальної профілактики дезадаптованості молоді.
72. Методика культурологічної діяльності соціального педагога.
73. Методика медико-оздоровчої діяльності соціального педагога.

74. Методика роботи із соціально-педагогічної підтримки дитячих і молодіжних ініціатив.
75. Методика роботи з малозабезпеченими сім'ями.
76. Методика культурно-дозвілдової роботи соціального педагога з різними віковими групами.
77. Методи соціально-педагогічної роботи, що використовуються соціальними службами молоді.
78. Методика і технологія роботи з дітьми-інвалідами.
79. Методика соціально-педагогічної реабілітації молодих інвалідів.
80. Методика роботи та соціальної підтримки дітей-сиріт і дітей, які залишилися без батьківської опіки.
81. Методика клубної роботи з молоддю.
82. Методика здійснення психолого-педагогічної профілактики адекватної поведінки дітей і підлітків.
83. Мета соціально-педагогічного впливу.
84. Методика соціально-педагогічної діяльності в оздоровчовиховному закладі.
85. Організація і діяльність гуртків.
86. Характерні особливості ділового стилю спілкування, вимоги до ділового спілкування.
87. Методика соціальної профілактики.
88. Методика роботи соціального педагога з сім'ями групи ризику.
89. Методи діагностики сім'ї.
90. Методика роботи соціального педагога із дитячими будинками сімейного типу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Абрамов Г. С.* Практикум по психологическому консультированию. — Екатеринбург, 1995.
2. *Алемаксин М. А.* Предупреждение педагогической запущенности и правонарушений школьников. — М.: Просвещение, 1980.
3. *Андреев В. И.* Педагогика творческого саморазвития: Инновационный курс 1. — Казань, 1996. — 568 с.
4. *Антонов А. И., Борисов А. П.* Кризис семьи и пути его преодоления. — М., 1990.
5. *Антонов В. В.* Социология семьи. — М., 1996.
6. *Бондаренко О. Ф.* Психологічна допомога особистості. — Харків, 1996.

7. *Бреева Е. Б.* Программа социальной работы с многодетными семьями // Сер. “Практика социальной работы”. — М., 1992.
8. *Бурлачук Л. Ф., Грабская И. А., Качарян А. И.* Основы психотерапии. — К., 1999.
9. *Групповая психотерапия* / Под ред. Б. Д. Карвасарского. — М.: Оникс, 1994.
10. *Гурко Т. А.* Программа социальной работы с неполными семьями // Сер. “Практика социальной работы”. — М., 1992.
11. *Дементьева И. Ф.* Первые годы брака. Проблемы становления молодой семьи. — М., 1991.
12. *Діяльність центрів ССМ України: сучасний стан і перспективи розвитку.* — К., 1999.
13. *Доэл М., Шалдоу С.* Практика социальной работы. — М., 1995.
14. *Дробот Л. С., Антонова-Турченко О. Г.* Корекційна робота з важковиховуваними дітьми та підлітками. — К.: Довіра і надія, 1996.
15. *Дружинин В.* Психология семьи. — М., 1996.
16. *Журавлев В. И.* Основы педагогической конфликтологии. — М., 1993.
17. *Игры — обучение, тренинг, досуг:* В 4 кн. / Под ред. В. В. Петрушинского. — М., 1994.
18. *Казаков А. П.* Экономические и психологические проблемы семьи. — М., 1989.
19. *Каникулы: игра, воспитание. О педагогическом руководстве игровой деятельностью школьников: Книга для учителя* / Под ред. О. С. Газмана. — М., 1988.
20. *Кравець В. П.* Психолого-педагогічні основи підготовки школярів до сімейного життя. — Тернопіль, 1997.
21. *Максимова Н. Ю.* Воспитательная работа с социально дезадаптированными школьниками: Метод. рекомендации. — К., 1997.
22. *Маленко А. Т.* Задачи по профессиональной педагогике: Учеб. пособие. — 3-е изд., перераб. и доп. — М., 1987. — 168 с.
23. *Микитин В. А.* Начала социальной педагогики: Учеб. пособие. — М., 1994.
24. *Моховиков А. Н.* Телефонное консультирование. — К., 1994.
25. *Натанзон Э. Ш.* Приемы педагогического воздействия. — М., 1972.
26. *Оржешівська В. М.* Педагогічна профілактика девіантної поведінки неповнолітніх: Орієнтована програма для педагогічних навчальних закладів України. — К., 1996.

27. *Основы профессиональной педагогики.* — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Высш. шк., 1977. — 504 с.
28. *Основы социальной работы.* — М., 1997.
29. *Очкань Г. О.* Національно-патріотичне виховання в Україні на принципах християнської моралі // Нові технології навчання. — К., 2001. — Вип. 31. — С. 95–106.
30. *Педагогическая диагностика в школе* / Под ред. Кочетова. — Минск: Вышэйш. шк., 1997.
31. *Петровский А. В.* Дети и тактика семейного воспитания. — М., 1981.
32. *Положення про позашкільний навчально-виховний заклад* // Законодавство України про середню освіту: Бюл. законодавства і юрид. практики України. — 1999. — № 9.
33. *Психологические аспекты профилактики алкоголизма и наркомании среди подростков: Метод. пособие.* — К., 1995.
34. *Рыбакова М. М.* Конфликт и взаимодействие в педагогическом процессе. — М., 1991.
35. *Сальникова Л. С.* Телефон Доверия — М., 1990.
36. *Семья в психологической консультации* / Под ред. А. А. Бодалева. — М., 1989.
37. *Социальная педагогика: методика, теория, опыт исследования.* — Свердловск, 1989.
38. *Теория социальной работы: Учебник* / Под ред. Е. И. Холостовой. — М., 1998.
39. *Технології соціально-педагогічної роботи: Навч. посіб.* / За ред. А. Й. Капської. — К., 2000. — 372 с.
40. *Хемби Гордон.* Телефонная помощь. — Одесса, 1992.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності”.....	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика і технологія соціально-педагогічної діяльності”.....	4
Теми контрольних робіт.....	6
Питання для самоконтролю.....	8
Список рекомендованої літератури.....	11

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
І. В. Хронюк
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1443

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП